

Malların teslimi sırasında fatura düzenlenmesi ve muhtelif müşterilere yapılan sevkıyatlarda tek bir irsaliye düzenmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	72788441-105-48
Tarih	14.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

GAZİANTEP VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ VE USUL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 72788441-105-48

14/08/2013

Konu : Vergi Usul Kanunu Uygulamaları

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ile,

- Belirli aylar içerisinde binalardan kredi kartı ile tahsilat yaptığınız ancak malların parçalı olarak teslim edildiği belirtilerek malların teslimi sırasında fatura düzenlenmesinde sakınca olup olmadığı,

- Muhtelif müşterilere yapılan sevkıyatlarda tek bir irsaliye düzenlediğiniz, müşteri adı soyadı kısmına muhtelif müşteri, açıklama kısmına ise muhtelif müşterilere sevk edilmek üzere yazıldığı belirtilerek faturanın teslim gününde merkez işyerinde bilgisayardan düzenlenmesinde sakınca olup olmadığı,

- Satışı yapılan malın vergi kimlik numarası bulunmayan nihai tüketiciler adına fatura edilmesinde bir sakınca olup olmadığı,

hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde; "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 230 uncu maddesinin 5 numaralı bendinde; "Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası, (Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.)

Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gereklidir. Bu bentte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231 inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtilir.

Şu kadar ki nihai tüketicilerin tüketim amacıyla perakende olarak satın aldıkları malları kendilerinin taşıması veya taşıtırması halinde bu mallara ait fatura veya perakende satış fişinin bulunması şartıyla sevk irsaliyesi aranmaz." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanunun 231 inci maddesinin 5 numaralı bendinde ise; "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır." denilmekte olup, 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek, satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak zorunda oldukları hüküm altına alınmış; 233 üncü maddesinde de; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedellerinin perakende satış fişleri, makineli kasaların kayıt ruloları veya giriş ve yolcu taşıma biletlerinden biri ile tevsik olunacağı,..." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlerden de anlaşılacağı üzere, fatura tahakkuka ilişkin bir belge olduğundan düzenlenmesi bedelin ödenmesine değil, malın teslimine veya hizmetin ifasına bağlıdır. Bu itibarla, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı andan itibaren yedi günlük süre içerisinde düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak istenilmesi halinde mal tesliminden veya hizmet ifasından önce fatura düzenlenmesi mümkündür.

Bu itibarla, kredi kartı kullananlara mal satışında (ödeme taksitler halinde veya defaten yapılmış olsa da), kredi kartı sadece ödemeye ilişkin bir araç olduğundan, bu satışa ait faturanın malın teslimini

takip eden yedi günlük süre içinde tanzim edilmesi gerekmekte olup, istenilmesi halinde mal tesliminden önce düzenlenmesi de mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, mal teslim edilmeden önce fatura düzenlenmesi ve sevkıyatın daha sonra yapılması halinde mal taşınması esnasında düzenlenmesi zorunlu olan sevk irsaliyesinin daha önce düzenlenen fatura ile ilişkilendirileceği tabiidir.

Diğer taraftan, faturası daha evvel düzenlenmiş bir mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin bedelin nakden veya kredi kartı ile sonradan tahsil edilmesi durumunda, bu tahsilât için ayrıca fatura düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak yetkililerce sorulduğunda, sonradan kredi kartıyla yapılan tahsilâtın, daha önceki bir tarihte tanzim olunmuş bir belgeye ilişkin (fatura vb.) olduğunun tarafınızca ispatlanması gerektiği tabiidir.

Öte yandan, 173 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin C-1/a bölümünde; alıcıların kimler olacağı ve ne miktarda mal alacakları belli olmayan ve alıcılara iş yerlerinde teslim edilmek üzere satıcı tarafından kendi nakil vasıtası ile mal gönderilmesi halinde, nakil vasıtasına yüklenen tüm mallar için "Muhtelif Müşteriler" ibareli tek bir sevk irsaliyesi düzenlenebileceği ve bu şekilde düzenlenmiş sevk irsaliyesi ile sevk edilen mallar için yedi günlük süre beklenilmeksizin faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu itibarla, satılan emtiaya ait faturanın merkezde bilgisayarla düzenleniyor olması şartıyla, satışı yapılan malların teslimi anında her bir alıcı için yeni bir sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve bu irsaliye üzerine "Muhtelif Müşteriler" ibareli düzenlenen sevk irsaliyesinin tarih, seri ve sıra numarasının yazılması suretiyle belge düzeni temin edildikten sonra, teslim edilen mallara ilişkin faturanın merkezde bilgisayar aracılığı ile azami yedi gün içinde düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi halde faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi gerekeceği tabiidir.

Diğer taraftan, teslimini yaptığınız emtialara ilişkin faturaların aranızda yapılan sözleşme gereğince malın teslim edildiği apartman yönetimi ya da apartman sakinleri adına nihai tüketici sıfatı ile düzenlenmesi gerekmekte olup, faturanın apartman sakinlerinin işyerleri adına düzenlenmesi ise mümkün değildir. Ayrıca, nihai tüketiciler adına düzenlenen faturalarda vergi kimlik numarası veya T.C. kimlik numarası bilgisine yer verilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026